

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu **JUDr. H. H. R. B.**, správkyňa konkurznej podstaty L.,s. r. o., J. B., IČO: X. zast. JUDr. S. F. advokátkou, V. B. protižalovanému **Z., a. s.**, P. Ž. zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. A. V. s. r. o., B. B., IČO: X. **o neúčinnosť právneho úkonu**, na odvolanie žalobcu i žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. júna 2008 č. k. 10 Cbi 84/03-107 v znení opravného uznesenia zo dňa 20. augusta 2008 č. k. 10 Cbi 84/03-129 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. júna 2008 č. k. 10 Cbi 84/03-107 v znení opravného uznesenia zo dňa 20. augusta 2008 č. k. 10 Cbi 84/03-129 **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu sumu 133 771,49 eur (4 030 000,-Sk). V časti pokiaľ bol uplatňovaný nárok na vyslovenie neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky žalobou **z a m i e t a**.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom konanie v časti zaplattenia 4 030 000,- Sk do konkurznej podstaty dlžníka L.s. r. o. J. B., IČO: X. zastavil.

Určil, že zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá dňa 15. 12. 2000 medzi žalovaným Z. a. s. P. X. Ž. IČO: X. a žalobcom L. s. r. o., J. B., IČO: X. ktorej predmetom je časť pohľadávky dlžníka Ž. G. K. B., IČO: X. v sume 4 030 000,-Sk je voči konkurzným veriteľom dlžníka L.s. r. o. právne neúčinná. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 9 244,-Sk na účet jeho právneho zástupcu.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobou doručenou súdu dňa 27. 06. 2003 žalobca žiadal, aby súd určil, že plnenie zo Zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi postupcom Z. a. s. P. IČO: X. a postupníkom Z.L.s. r. o., (v súčasnosti po zmene obchodného mena L.s. r. o.), IČO: X. ktorej predmetom je časť pohľadávky dlžníka Ž. G. K. B., IČO: X. z právneho dôvodu povinnosti úhrady zálohy na cenu diela v zmysle Zmluvy o dielo medzi Z. B. a M. a. s. M. v sume 4 030 000,-Sk, spolu s úrokom vo výške 11 % od 15. 12. 2000 do zaplattenia patrí do konkurznej podstaty úpadcu L.s. r. o., vo veci vedenej na Krajskom súde Bratislava, pod č. 8K 275/01 a ďalej, že žalovaný je povinný do 3 dní od právoplatnosti rozsudku uhradiť na účet úpadcu: X. sumu 4 030 000,- Sk.

Z predložených dokladov súd zistil, že žalovaný uzavrel s úpadcom dňa 15. 12. 2000 Zmluvu o postúpení pohľadávok dlžníka Ž. G. K. B. v hodnote 4 030 000,-Sk za kúpnu cenu 4 030 000,-Sk, ktorá bola v celej sume zaplattená. Právnym titulom postúpenej pohľadávky je Zmluva o dielo na skúškach prototypu rušňa R 755 uzatvorená dňa 11. 12. 1997 medzi Ž. B. 3 a M. a. s., M.. Odmena za realizované a odovzdané dielo bola dohodnutá na 54 000 000,-Sk. Termín ukončenia prác predmetu zmluvy bol v bode 8.2dohodnutý na jún 1999. Podľa bodu 8.3 zmluvy mal byť objednávateľ vyzvaný na prevzatie diela. Dielo malo byť odovzdané písomným protokolom, podpisom ktorého sa objednávateľ stal vlastníkom diela. Zhotoviteľ diela v čase pred zhotovením a odovzdaním diela postúpil časť dohodnutých zálohových platieb v čl. 7. platobné podmienky Zmluvy o dielo bod 7.3. splatných dňa 31. 03. 1999 zo sumy 10 000 000,- Sk, sumu zálohovej platby vo výške 4 030 000,-Sk.

V podaní zo dňa 28. 10. 2004, označenom ako doplnenie návrhu, sa žalobca odvolával na ustanovenia § 15, 16 ZKV, podľa ktorých je potrebné posudzovať neúčinnosť právneho úkonu, keďže žaloba je podaná v mene dlžníka, na ktorého bol vyhlásený konkurz. Vzhľadom na uvedené zároveň žiadal, aby súd vyhlásil rozsudok v znení: Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15. 12. 2000, uzavretá medzi žalovaným (Z. a. s.) a Z.L.s. r. o. je neúčinná a plnenie z tejto zmluvy v sume 4 030 000,-Sk spolu s úrokom vo výške 11 % od 15. 12. 2000 do

zaplatenia patrí do konkurznej podstaty dlžníka L.s. r. o. v konkurze vedenom na Krajskom súde v Bratislave, pod č. k. 8K 275/01 a žalovaný je povinný do 3 dní od právoplatnosti rozsudku uhradiť na účet dlžníka č X. sumu 4 030 000,--Sk spolu s úrokom a trovami konania.

Uznesením č. k. 10 Cbi 84/03-64 zo dňa 01. 02. 2005 súd v súlade s § 95 ods. 1 OSP túto zmenu návrhu pripustil.

Na pojednávaní dňa 28. 11. 2007 zobral žalobca žalobu v časti o zaplatenie 4 030 000,--Sk do konkurznej podstaty dlžníka L. späť. V súlade s § 96 ods. 1 a 3 O. s. p. súd preto konanie v tejto časti zastavil a v ďalšom pokračoval v konaní v zmysle žaloby zo dňa 27. 06. 2003. v znení úpravy petitu a doplnený žalobného návrhu.

Súd posúdil vec v zmysle § 15 ZKV a čo sa týka prvej podmienky t. j. ukrátenia veriteľa z dokazovania mal za osvedčené, že v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky malo voči žalobcovi pohľadávku Daňové riaditeľstvo SR - Daňový úrad B.vo výške 6 163 590,-- Sk a to na základe platobného výmeru zo dna 17. 05. 1999, čo je preukázateľne vymáhateľná pohľadávka, ktorá narastala. Do konkurzu bola nakoniec prihlásená pohľadávka vo výške 19 905 078,14 Sk. Z daňového priznania za rok 2001 vyplýva strata vo výške 20 567 000,--Sk a ako vyplýva z účtovných dokladov, tak v roku 2001 už nepodnikali. Z pripojeného spisu č. k. 8K 275/01 vo veci konkurzu na majetok žalobcu súd zistil, že došlo k odkúpeniu pohľadávky za cenu rovnajúcu sa jej plnej výške a v tejto výške bola uhradená žalovanému. Podľa jeho názoru je nesporné, že žalovaný mal z predmetného právneho úkonu prospech.

Splnenie druhej hmotnoprávnej podmienky, a to úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa (§ 15 ods. 2 ZKV) bolo v konaní tiež preukázané. V čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky nebol žalobca schopný plniť svoje záväzky. Záväzok bol dohodnutý v plnej výške postupovanej pohľadávky a žalovaný ako jediný spoločník žalobcu mal z právneho úkonu prospech. Odporovať právnomu úkonu dlžníka, ak ním došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa možno aj vtedy, ak tu nebol úmysel ukrátiť konkurzného veriteľa za predpokladu, že medzi účastníkmi právneho úkonu je personálne alebo kapitálové prepojenie, a to tu podľa súdu nepochybne bolo (žalovaný bol jediným spoločníkom žalobcu).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Q. s. p.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca i žalovaný.

Žalovaný navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe vyhovujúcej časti buď zmeniť tak, že odvolací súd návrh v plnom rozsahu zamietne alebo ho v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Namieta, že prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, či je splnená i ďalšia podmienka vyhlásenia právneho úkonu za neúčinný, a to či ju napadnutý právny úkon platný, pretože neplatný právny úkon nemôže súd vyhlásiť za neúčinný. Zhrňuje, že neplatnosť sporného právneho úkonu bola hlavným dôvodom, pre ktorú žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

Upozorňuje, že vo vyjadreniach a prednesoch na pojednávaniach zvýraznil, že správkyňa konkurznej podstaty už vo svojej žalobe o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu uvádza skutočnosti, z ktorých je zrejmé, že sa jedná o neplatný právny úkon u cituje ich.

Poukazuje ďalej na to, že keďže žalobkyňa nevedela na pojednávaniach predložiť originál zmluvy o postúpení pohľadávky, existenciu právneho úkonu na pojednávaní spochybnil.

Domnieva sa tiež, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom jednou z rozhodujúcich skutočností pre posúdenie, či je právny úkon platný alebo neplatný je otázka, či potupovaná pohľadávka v čase postúpenia existovala v právnom slova zmysle, t. j. či predmetom údajnej zmluvy o postúpení pohľadávky bolo nemožné plnenie a jedná sa teda o neplatný právny úkon v zmysle § 37 Obč. zák. Uvádza, že požiadal súd, aby doplnil dokazovanie tak, že vyzve Železničnú spoločnosť C. a. s. na zaujatie stanoviska vo veci existencie predmetnej pohľadávky. Tento dôkaz súd odmietol vykonať. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že je dotknutá pohľadávka nebonitná a jej nadobudnutím boli veritelia úpadcu ukrátení, nevie o tom predložiť žiadny dôkaz a podľa názoru odvolateľa nevykonala žiadne relevantné právne kroky, ktoré by zabránili znehodnoteniu pohľadávky, napr. uplatnenie pohľadávky na súde žalobou.

K odvolaniu žalovaného zaujala stanovisko žalobkyňa, ktorá navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Tvrdí, že boli splnené všetky predpoklady, aby mohol byť predmetný právny úkon vyhlásený za neúčinný. Poukazuje na to, že dlžník na základe zmluvy o postúpení pohľadávky aj plnil a to v plnej výške prevádzanej pohľadávky, o tom svedčí aj pohyb platieb na účte. Žalovaný sa s touto skutočnosťou nevysporiadal a nikdy nepredložil žiaden relevantný dôkaz, ktorý by vysvetlil, na základe čoho takéto plnenie prijal, ak sa nejednalo o plnenie zo zmluvy o postúpení pohľadávky.

Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku predovšetkým upozornila na zrejmé pochybenia v záhlaví a vo výroku rozsudku, ktoré súd 1. stupňa napravil vydaním opravného uznesenia zo dňa 20. 08. 2008.

Odvola sa proti výške priznanej jej náhrady trov konania pričom tvrdí, že jej patrí odmena v súlade s jej vyčíslením. Odvolala sa tiež proti výroku rozsudku v časti zastavenia konania a navrhla ho zmeniť tak, že súd zaviazá žalovaného vydať žalobcovi sumu 4 030 000,-Sk spolu s úrokom z omeškania, vo výške 11 % ročne z čiastky 4 030 000,-Sk od 15. 12. 2000 do vydania spolu s trovami konania a právneho zastúpenia vo výške 94 775,-Sk ako aj nákladmi právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

V odvolaní rekapituluje petit žaloby doručenej súdu dňa 27. 06. 2003 a jeho navrhnutú zmenu v podaní zo dňa 28. 10. 2004, ktorú súd uznesením z 01. 02. 2005 pripustil. Ďalej uvádza, že na pojednávaní dňa 28. 11. 2007 žalobca navrhol zastavenie konania v časti zaplatenia sumy 4 030 000,-Sk do konkurznej podstaty, o čom súd podľa nej nerozhodol. Konečne pripomína, že na pojednávaní dňa 25. 06. 2008 právny zástupca žalobkyne zmenil žalobný petit tak, ako ho cituje v odvolaní a súd síce úpravu petitu zaprotokoloval, bezaoberal sa ňou ani sa nevysporiadal, a to ani pred vydaním rozsudku, ani v ňom samom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že žalobcovo je čiastočne dôvodné a žalovaného je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že potom, čo dňa 26. 06. 2002 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz, návrhom na začatie konania v znení zmeny návrhu pripustenou uznesením č. k. 10 CbI 84/03-64 zo dňa 01. 02. 2005 žalobca požiadal súd, aby podľa § 15 a 16 ZKV určil, že Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15. 12. 2000, uzavretá medzi žalovaným (Z. a. s. a Z.L.s. r. o. je neúčinná a plnenie z tejto zmluvy v sume 4 030 000,-Sk spolu s úrokom vo výške 11 % od 15. 12. 2000 do zaplatenia patrí do konkurznej podstaty dlžníka L.s. r. o. v konkurze, vedenom na Krajskom súde v Bratislave, pod č. k. 8K 275/01. Súčasne žiadal, aby žalovaný do 3 dní od právoplatnosti rozsudku uhradil na účet dlžníka č. X. sumu 4 030 000,-Sk spolu s úrokom a trovami konania.

Na pojednávaní konanom dňa 28. 11. 2007 zoberal žalobca žalobu v časti o zaplatenie 1 030 000,-Sk do konkurznej podstaty dlžníka L. späť. Súd skonštatoval, že išlo o spresnenie petitu žaloby, pretože v navrhovanom a súdom uznesením pripustenom zmenenom petite si žalobca uplatnil, aby plnenie zo zmluvy vo výške 4 030 000,-Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 11 % od 15. 12. 2000 do zaplatenia patrí do konkurznej podstaty, čiže išlo o vrátenie

a súčasne požadoval aj, aby žalovaný bol zaviazaný do 3 dní od právoplatnosti rozsudku uhradiť na účet dlžníka sumu 4 030 000,-Sk spolu s úrokom a trovami. Čiže v pripustenom petite bolo požadované jednak vrátenie sumy aj zaplatenie, t. j. zmenou bola duplicitne uplatnená suma 4 030 000,-Sk a preto žalobca v časti zaplatenia tejto sumy vzal žalobný petit späť.

Pokiaľ ide o odvolaniu žalovaného v časti ktorou súd určil, že zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá dňa 15. 12. 2000 medzi žalovaným Z. a. s. P. X. Ž. IČO: X. a žalobcom L. s. r. o., J. B., IČO: X. ktorej predmetom je časť pohľadávky dlžníka Ž. G. K. R., IČO: X. v sume 4 030 000,-Sk je voči konkurzným veriteľom dlžníka L. s. r. o. právne neúčinná, odvolací súd dospel k záveru, že v tejto časti je odvolanie žalovaného dôvodné. Už v žalobnom návrhu SKP uviedla, že originály zmluvy o postúpení pohľadávky spolu s podkladmi jej oprávnenosti jej neboli predložené. Správkyni konkurznej podstaty sa počas prvostupňového aj odvolacieho konania nepodarilo zabezpečiť originál zmluvy o postúpení pohľadávky, čiže súd nemohol preveriť či predložená fotokópia tejto zmluvy je totožná s originálom. Žalovaný túto zmluvu taktiež nevlastní čiže nie je možné ani vysloviť právnu neúčinnosť tohto dokladu voči konkurzným veriteľom úpadcu.

Súd prvého stupňa sa pri rozhodovaní veci oboznámil aj s konkurzným spisom 8K 275/01, z ktorého zistil, že došlo k odkúpeniu pohľadávky vo výške 4 030 000,-Sk a že táto bola v plnej výške žalovanému uhradená. Túto skutočnosť ani sporové strany nespochybnili. V danom prípade išlo o plnenie bezprávneho dôvodu, a preto odvolací súd v súlade s § 120 ods. 3 O. s. p. posúdil žalobcov návrh na vrátenie vyplatenej sumy podľa § 456 Obč. zák. ako vrátenie bezdôvodného obohatenia.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne čo do trov prvostupňového konania, odvolací súd považuje za trovy účelne vynaložené na bránení práva proti účastníkovi, ktorý nemal úspech vo veci, by bol len zaplatený súdny poplatok za podaný návrh. Pokiaľ ide o trovy právneho zastúpenia, tieto by mu nepriznal, pretože žalobcom je SKP, ktorý má na výkon tejto funkcie osobitne skúšky, čiže nie je potrebné, aby si zobral na zastupovanie advokáta.

O náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že ju žiadnemu z účastníkov nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. mája 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.